

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. *Κινζο I, 25/1970*

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

26-10-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Ορμίδια ^η.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Πάρνασσου,
Νομοῦ

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος
Α. Χ. Ρουσσανίδης ἐπάγγελμα Χορράτης.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Τ. Κ. 1436, Αλιανέσι, Κύπρου
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μιχόλαος Τανιώδης.....

.....
ἡλικία 65 ἐτῶν γραμματικαὶ γνώσεις Παρνασσίου.....
..... τόπος καταγωγῆς Ορμίδια.....

β) Γεώργιος Παύλου ἐξ Ἰλίου, ἐπ. γαλικῶν, Ορμίδια

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπυρὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Ο. π. π. κ. δασυώνης Π. ζ. ο. ρ. κ.
διὰ βοσκὴν καὶ αὐτὰ καὶ ἀροτάρια διὰ βοσκὴν
Ἐπὶ τῇ περιοχῇ αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσονται κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; χωρίζονται καὶ ἐνηλλάσσονται πρὸς τὴν
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους) γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονὰς κλπ. ἀνήκουν εἰς
γαιοκτήμονας Ο. π. π. κ. καὶ ἐκ π. π. φ. ο. π. κ. ἀπὸ τῶν
ἐκ τῆς κοινότητος ἐκ τῆς κοινότητος (Βοβιθεῖα)
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρώμενὴν καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; διατηρεῖ αὐτὸς ἐκ τῆς ἐκ τῆς κοινότητος ἐκ τῆς κοινότητος
μετὰ τὸν θάνατόν διανεμῆται εἰς ἀπὸ τῶν καὶ
κτενῶν

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ή μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ή συγχρόνως εις αμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν και τήν κτηνοτροφίαν; ..*Μ. = γινώσκω... εμπορεύομαι... εφ*
..*εμφακταρως*.....

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .. ὅχι ..

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των; *ἐργάζοντο ἐργάται μετ' ἡμερομισθίου αἰ. ἀπὸ μὲν...*
...ἐκκατάστατο μετ' αὐτῶν ἐμμενείας. ἕως

- 2) Πώς έκαλούντο ούτοι; (κολληγοί, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ήτο ή κοινωνική των θέσις;...
 ...ήδεν φέωται...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα); 2-3 δ.ρ.κ.

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον; ἡμερομισθίου εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; *ἡμερομίσθιος*
διὰ τὸ θέρισμα ἢ τρυγητὸν 3. κ. τῆς ἡμέρας
ἄνδρες καὶ γυναῖκες (2-3 ἄρ.) ἡμερομισθίου

- 5) Ὑπερσυναινεῖτε καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δούλαι; Ἐάν γὰρ,
ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; *Ναὶ... ἤσαν ἱστανόριοι.*
Ναὶ, ἐκ Παύλου.....

- 6) α) Οί νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπὶ ἔργαζαν δι' ἀνέυρεσιν
ἐργασίας ; ... *Κυριακή* ... *Ἀφροδίτα* ...
..... *Καλλινοχώρα*

- β) Ἐπιγίαιναν ἐποχικῶς: ὡς ἐργάται. *και...* ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.; *εις κα. περιγ...*
αυρ.α

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.), δι' ὀργώματος; *Με ζωϊκὴν κόπρον βοῶν καὶ αἰγοπροβάτων.*

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Τὸ 1925*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Τὸ 1927*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Χειρωνακία καὶ μηχανοκίνητα. ἑσῶν καὶ ξένων.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. *ἔξ. ρ. ι. κ.* 4. *νίξ* 7. *βοῦζα* 10. *κορωνίδκια, καὶ*
 2. *π. δ. ι. β. δ. σ.* 5. *ἀφ. αἰ. π. π.* 8. *ἐνωσις*
 3. *π. ο. δ. αἰ. ρ. ι.* 6. *σ. η. αἰ. δ. π. π.* 9. *ἀφ. αἰ. δ. π. π.* καὶ

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) *Τὸ 1960*

3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Τὸ 1920. αὐτοκίνητο. ἐξ ὀ.*
 * *ἰδ. σελ. φωτογρ. βοῶν.*

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὧλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

ἔκ. ὑνίου. διὰ ὧ. καὶ ἀροφία.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *τοξοειδές.....*

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; *ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ*

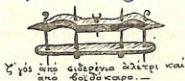
ἔκ. ξύλου... καὶ καίως. δι. σιδήρου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

ἔκ. σκεπάρνι, ἔκ. ξυλοφάι, ἔκ. ἀρνάρι, ἔκ. πριόνι.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ, ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βοῖς, ἵπποι, ἡμίονοι, ὄνοι...*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν; *ὄνο... ἡμίονος... ἢ...*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
ἦτο... ἀναγκαῖος... ὁ ζυγός...

- 10) Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογράφησατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.). *λ. λουριά, λ. λοῦρα, λ. ζεύλες, λ. πιζεύλια κλπ.*

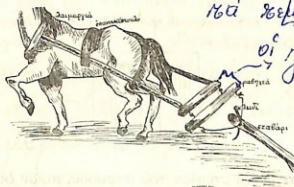
- 11) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

- 12) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *τὸ 1920*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευὴν, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

καὶ ξερόνια
οἱ γεγίε.

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα ; 3) σπληρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *ἡμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *οἱ ἀγροῖ*

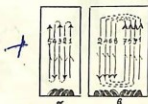
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα ; με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Με σκοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ;
Με σκοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ;

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..*Μὲ αὐλακιάς.. μὲ εὐθείαν γραμμὴν*...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (ἐνλ. σπορὰς ἢ σποριές, ντάμες, σισσιές, μεσοβάδες κ.λ.π.);

..*εἰς λωρίδας (πρὸ προβάτων)*...
1. δαμάσκηνα 2. ἡ προβάτων

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μὲ αὐλακιάν; *Μὲ*...

..*αὐλακιάς*...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον;

..*Μὲ δαμάσκηνα ἢ σποριάς*...

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

..*Μὲ γ. γ. κ.*...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς), γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. . . 21. . 22. . 23. . 24. . 25. . 26. . 27. . 28. . 29. . 30. . 31. . 32. . 33. . 34. . 35. . 36. . 37. . 38. . 39. . 40. . 41. . 42. . 43. . 44. . 45. . 46. . 47. . 48. . 49. . 50. . 51. . 52. . 53. . 54. . 55. . 56. . 57. . 58. . 59. . 60. . 61. . 62. . 63. . 64. . 65. . 66. . 67. . 68. . 69. . 70. . 71. . 72. . 73. . 74. . 75. . 76. . 77. . 78. . 79. . 80. . 81. . 82. . 83. . 84. . 85. . 86. . 87. . 88. . 89. . 90. . 91. . 92. . 93. . 94. . 95. . 96. . 97. . 98. . 99. . 100. .

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. . 1) . Για πόν. αὐτὰ ἐστὶν . Φεβρουάριος . 2) . 3) . 4) . 5) . 6) . 7) . 8) . 9) . 10) . 11) . 12) . 13) . 14) . 15) . 16) . 17) . 18) . 19) . 20) . 21) . 22) . 23) . 24) . 25) . 26) . 27) . 28) . 29) . 30) . 31) . 32) . 33) . 34) . 35) . 36) . 37) . 38) . 39) . 40) . 41) . 42) . 43) . 44) . 45) . 46) . 47) . 48) . 49) . 50) . 51) . 52) . 53) . 54) . 55) . 56) . 57) . 58) . 59) . 60) . 61) . 62) . 63) . 64) . 65) . 66) . 67) . 68) . 69) . 70) . 71) . 72) . 73) . 74) . 75) . 76) . 77) . 78) . 79) . 80) . 81) . 82) . 83) . 84) . 85) . 86) . 87) . 88) . 89) . 90) . 91) . 92) . 93) . 94) . 95) . 96) . 97) . 98) . 99) . 100) .
- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. . . 1) . 2) . 3) . 4) . 5) . 6) . 7) . 8) . 9) . 10) . 11) . 12) . 13) . 14) . 15) . 16) . 17) . 18) . 19) . 20) . 21) . 22) . 23) . 24) . 25) . 26) . 27) . 28) . 29) . 30) . 31) . 32) . 33) . 34) . 35) . 36) . 37) . 38) . 39) . 40) . 41) . 42) . 43) . 44) . 45) . 46) . 47) . 48) . 49) . 50) . 51) . 52) . 53) . 54) . 55) . 56) . 57) . 58) . 59) . 60) . 61) . 62) . 63) . 64) . 65) . 66) . 67) . 68) . 69) . 70) . 71) . 72) . 73) . 74) . 75) . 76) . 77) . 78) . 79) . 80) . 81) . 82) . 83) . 84) . 85) . 86) . 87) . 88) . 89) . 90) . 91) . 92) . 93) . 94) . 95) . 96) . 97) . 98) . 99) . 100) .

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; . 1) . 2) . 3) . 4) . 5) . 6) . 7) . 8) . 9) . 10) . 11) . 12) . 13) . 14) . 15) . 16) . 17) . 18) . 19) . 20) . 21) . 22) . 23) . 24) . 25) . 26) . 27) . 28) . 29) . 30) . 31) . 32) . 33) . 34) . 35) . 36) . 37) . 38) . 39) . 40) . 41) . 42) . 43) . 44) . 45) . 46) . 47) . 48) . 49) . 50) . 51) . 52) . 53) . 54) . 55) . 56) . 57) . 58) . 59) . 60) . 61) . 62) . 63) . 64) . 65) . 66) . 67) . 68) . 69) . 70) . 71) . 72) . 73) . 74) . 75) . 76) . 77) . 78) . 79) . 80) . 81) . 82) . 83) . 84) . 85) . 86) . 87) . 88) . 89) . 90) . 91) . 92) . 93) . 94) . 95) . 96) . 97) . 98) . 99) . 100) .

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; . 1) . 2) . 3) . 4) . 5) . 6) . 7) . 8) . 9) . 10) . 11) . 12) . 13) . 14) . 15) . 16) . 17) . 18) . 19) . 20) . 21) . 22) . 23) . 24) . 25) . 26) . 27) . 28) . 29) . 30) . 31) . 32) . 33) . 34) . 35) . 36) . 37) . 38) . 39) . 40) . 41) . 42) . 43) . 44) . 45) . 46) . 47) . 48) . 49) . 50) . 51) . 52) . 53) . 54) . 55) . 56) . 57) . 58) . 59) . 60) . 61) . 62) . 63) . 64) . 65) . 66) . 67) . 68) . 69) . 70) . 71) . 72) . 73) . 74) . 75) . 76) . 77) . 78) . 79) . 80) . 81) . 82) . 83) . 84) . 85) . 86) . 87) . 88) . 89) . 90) . 91) . 92) . 93) . 94) . 95) . 96) . 97) . 98) . 99) . 100) .

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἣ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

ἢ. γὰρ. ματθ. 21. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

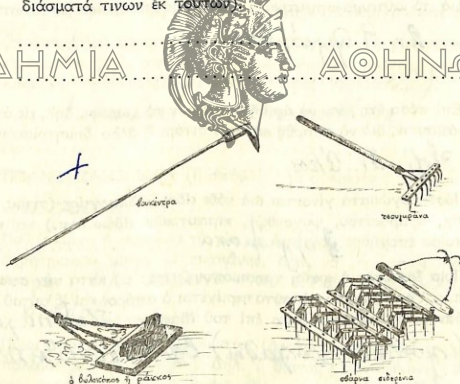
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

ἢ. γὰρ. ματθ. 21. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

φυλάξι, σιδηροδ., φυλάξι,

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

μηδ. η. η. σιδηροδ. α. α.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
.....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

..... καὶ αὐτὰ χωράφια (π.χ. αὐτὰ κ.α.α.)

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

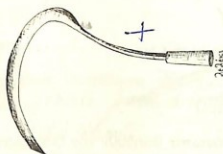
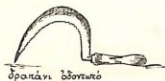
..... αὐτὰ κ.α.α.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Τὸ δρεπάνι.....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ἦτο ὀμαλή.....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ἦτο ξύλινη. ἔλεγετο ἡμύρμιον......

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *εἰς ἀγκαλῆν*.....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τρόπον καὶ ποῖον ;.....

ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ θηροφύλακες
καὶ οἱ ἄλλοι.....

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χορὴν ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τρόπον σας ὀνομασολογίαν).....

ἢ εἰς ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς) καὶ
ἀνευ φαγητοῦ.....

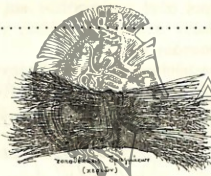
- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. γὰρ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;.....

ἀριστερᾶς καὶ δεξιᾶς
καὶ εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.. *η.λ.*.....

*Δεμάτιασμα. ὅπου κινῶν ἴδιον... ἐπὶ τοῦ ἴσου...
... ἄς... γυναικῶν... ἔλκον καὶ... δὲ καὶ...
... αὐτοῦ... ἀποκατασκευάζον... αὐτῶν...
.....
.....
.....*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

*20-30 δεμάτια = 1 ὀρεμνία...
.....
.....
.....*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Κατὰ ἡμέραν*
Παρακαταρίσκω αἱ Ἀγροδοχοί.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Διαδ. διὰ τοῦ ἀρ. διὰ τοῦ ἀρ.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα με ἐστρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σάνος καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)
.....
.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *(6)*...

...*καὶ ἀγῶνι*.....
.....
.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;.....

4...*Θεμωνία. ἢ το ἑρνογιῶνις*.....
.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἄλώνι; *Μ.α.ζιδα*.....
.....
.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *Ἐξω. πρὸς χωρίον*.....
.....
.....

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Μακάρι*

.o.n.g.r.e.s.s.a... f.r.e.e.d... W.h.o... e.t.c....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Α. ρ. π. αὐ*

³ Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Α. ρ. κώ.*
Σουκίου. μίαντι. ἐίρη. Σουζίου.....

- 7) Εἶδη ἀλωνιδῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχέ-
διασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

...the new and green

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνα ἑκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου: καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μίγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων).... Τὰ σκαλὰ εἰς τὸν 2 Μὲν καὶ

αφροίμορα... δι' ἐνδὲ... ἀνδρ. (κ.δ. αὐτὸν
... περὶ)... οὐραφίον... ὑπὸ... ἑωρ... ἀπὸ...
... καὶ... ἀπὸ... ἀπὸ... ἀπὸ...

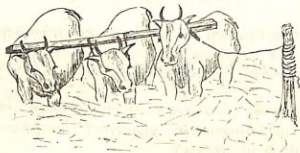
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἑναρξίς τοῦ ἁλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .. ὅχι ..

.....

.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

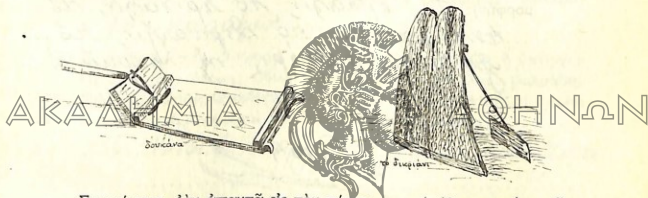
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρουλουργός, δοκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴν περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοιπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζεγγυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Με. Π.κ.
 ..δουκάννα... Μ.δ. δουκάννα... ἡ ποδοθε. ε.
 ..δουκάννα... αἰς... τοῦ... τοῦ... (τοῦ δουκάννου τοῦ
 207)

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; *Μ.Η.δ.*.....

... ἀνακοπή. πῆλιν. μέσρι. πύμας.
... διακοπή. διτὶ... 1. ὥραν. πρὶ. πῆλιν... ..
... 4. πρὶ. μεση. πρὶ. α.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὲρ τὴν κατωτέρω μορφήν): *τ.δ.*... *δ.ικ.α.ι.κ.*... *κ.δ.* *π.ρ.ι.κ.α.ι.κ.*... *κ.δ.*...

... κ.ε.τ.ρ.α.κ.α.ι.κ.... *κ.δ.* *π.ρ.ι.κ.α.ι.κ.*... *κ.δ.*...
... γ.κ.α.ι.κ.ο.... *π.ρ.ι.κ.α.ι.κ.*... *κ.δ.*... *κ.α.ρ.α.κ.*...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

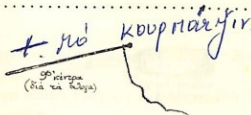
ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; *Μ.α.τ.ι.δ.α.ι.*.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....
Μ.ε.... *α.ι.δ.ι.κ.α.ι.κ.* *α.ι.κ.α.ι.κ.* *α.ι.κ.α.ι.κ.*...

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *π.φ.β.κατ. κα. 4.ε.μ.α.τ.ι.α* »
... 5. 6. φορές .. ὅπως .. 3. μέρες ..

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
Τὸ μάλαμα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν ; ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες) καλούμενοὶ ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες, οἱ ὅποιοι εἶχον βοδινὰ ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

Φ. ἴδιοι ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Κοπάνισμα με' χονδρὸν ξύλον

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Οἱ ξύλοι κερασίον, γόφου (α.υ.καίου)

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.)... *...ἀπὸ... ἡλικίας... ἀδελφῶν...
...μητρὸς... θείκων...*.....

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ ὕψους δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;... *...μητρὸς... καὶ... διανομῆς...*.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθετοῦντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

...*διαφάνει*...

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

...*ἡ ὁδὸς διαφορά ἀδελφικῆς*...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.) (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

...*1925 τὴν ἀκαδημία τοῦ ἀπριλίου τοῦ 1925 καὶ τῆς ὁρμίδης*...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

τὸ μάλαμα

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *St. H. M. D. M.*

[illegible]

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *ms. no*.....)

Др. Вагнер.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

...A. J. P. S. S.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἄλυνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

...Та мору да

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο *τα... σιζωχιζα... μαι... κα... θη... νιγγο...*
... θη... δουερόν... θη... κα... κα... ζα...

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τρῦς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....
... διὰ μασηνίσματος... (μὲν... ὡς... θη... ζα...)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Διὰ τοῦ φτυαρίου...
 ἀπὸ τοῦ σταυροῦ εἰς τὴν κορυφὴν...
 καὶ σωρὸς καὶ δίκην...

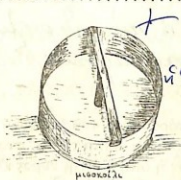
- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Μετὰ τοῦ δίκου...
 (ἐπὶ τοῦ σταυροῦ)... ἀπὸ τοῦ δίκου...
 διὰ τοῦ φτυαρίου... ἀπὸ τοῦ καὶ...
 εἰς τοὺς δίκους... ἀπὸ τοῦ δίκου...
 οὐ διαδυναμίζονται...

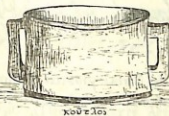
- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).. *Την ὁμαλότητα*

πρὸς τὴν ἀντιθέσιν αὐτῶν...

καὶ ἀφαιρούμενα

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο, *ἐν*

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, *ἐν*

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

2. αὐτὸ ποσὶ δεικνύει... καὶ ἄλλοι...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *ἐν τῇ οἰκίᾳ... ἐν τῷ ἀγρῷ... ἐν τοῖς λάκκοις...*

ἢ ἐν τῇ οἰκίᾳ... ἐν τῷ ἀγρῷ... ἐν τοῖς λάκκοις... καὶ ἄλλοι...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *εἰς... ἀντιπαρα... ἡμερὰ...*
... κτην. οἰκίαν...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τὸν καλύτερον στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

... ἡμερὰ... διαλογὴ... μετὰ... πρὸ... ἡμερῶν...
... αὐτῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἀντιπαρα... ἡμερῶν...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾷται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

... ἡμερὰ... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν...
... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν...

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

... ἡμερὰ... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν...
... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

1) ... Κατὰ... ἡμερῶν... Κυριακὴν... ἡμερῶν... ἡμερῶν...
2) ... Κατὰ... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν...
... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; *... ἡμερῶν...*
... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν...
... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν...
... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν... ἡμερῶν...

- 2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.)... *Η... κεν*

Μαδνα " ρομπραγιάς.....

- β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν· παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος ; ...

..μαϊνιά μου σ'αγκαλιάζει..

- 2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; *Αν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος; Tal... ~~εὐχρηστικῶς~~ εὐχρηστικῶς σου

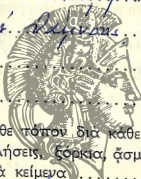
και δὲ καὶ ἀφαιρούμενοι ἀπὸ καὶ αὐτῶν καὶ
οὐκ ἔστιν.

- 3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

...κατά μήν...Παρ. Πνεύμα...φ. 23^m...Ιουλί

...*... ..*...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον δια κάθε πυρὰν ;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, δοκίμια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

... Κατά την 23^{ην} Ιουνίου η δακ. ρά. εσφάδισεν

..... "γύμνασιον, γύμνασιον, φύλαξις,

.....изучи морфол. устроения.....

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

...*Syntherisma*... *nigra*... 28^m London

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ